

валютою, а державна підтримка операцій сприятиме підвищенню добробуту населення і, відповідно, держави.

Список використаних джерел:

1. Кіндратів В. А. Особливості здійснення ефективної ЗЕД підприємства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukrlogos.in.ua/documents/logos_the_art_of_scientific_mind_2_february_2019_32.pdf
2. Закон України. Про зовнішньоекономічну діяльність. Документ 959-ХІІ, чинний, поточна редакція — Редакція від 07.02.2019, підстава – 2473-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
3. Карпенко Н. Г. Особливості обліку експорту товарів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://economyandsociety.in.ua/journal/9_ukr/194.pdf
4. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Лапін О. В., Горицька К. М. Шляхи удосконалення експортного потенціалу підприємства харчової промисловості. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5261>

ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ З ПЕРЕРОБКИ ДАВАЛЬНИЦЬКОЇ СИРОВИНИ

*Артем'єва О. О. канд.екон.наук, доцент, Бестюк А. М., студентка,
Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь*

В умовах розвитку інтеграційних процесів збільшується виробництво продукції з давальницької сировини. Здійснення підприємством операцій з переробки сировини, наданої йому на певних умовах, або навпаки — передача власної сировини на переробку іншому суб'єкту господарювання є доволі поширеною практикою.

Метою дослідження є оцінка експортних операцій з переробки давальницької сировини, для перспективного розвитку національної економіки та розробки актуальних пропозицій у цьому напрямку.

Дослідження питань з оцінки експортних операцій з переробки давальницької сировини приділялась увага такими вітчизняними вченими і дослідниками як Бурков А. Г., Грицишен Д. О., Євдокимов В. В., Жиглей І. В., Іваненко В. О., Кловська Ю. Т., Куцик П. О., Лисица С. В., Олійник О. В. та інші та ін.

В українському законодавстві визначення поняття «давальницька сировина» регламентоване Законом України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [1]. Згідно ЗЕД «давальницька сировина – це сировина, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, ввезені на митну територію України іноземним замовником (чи закуплені іноземним замовником за іноземну валюту в Україні) або вивезені за її межі українським замовником для використання у виробленні готової продукції з подальшим поверненням усієї продукції або її частини до країни власника (чи реалізацією в країні виконавця

замовником або за його дорученням виконавцем) або вивезенням до іншої країни.

Основними причинами використання давальницької схеми підприємствами з резидентами країни є: відсутність власних оборотних засобів; наявність потужностей, що не використовуються; нездатність або неможливість знайти ринки збуту; зменшення плинності кадрів або погіршення їхньої кваліфікації; покращення технічного стану; покращення екологічного стану. До причин використання давальницьких операцій у зовнішньо економічній діяльності можна додати: можливість виходу на іноземний ринок збуту; забезпечення валютних надходжень; відсутність якісної сировини [3]. Слід зазначити, що вище наведені лише основні причини використання давальницької схеми з боку вітчизняних переробних підприємств.

Основу структури експорту в Україні стабільно формують шість товарних груп товарного експорту, які беруть участь в операціях з переробки давальницької сировини (виділено курсивом у 2бл.. 1).

Таблиця 1- Структура товарних груп, які беруть участь в експортних операціях з переробки давальницької сировини

Товарні групи	Україна						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Живі тварини; продукти тваринного походження	1,74	1,88	2,16	2,13	2,6	2,6	2,1
II. Продукти рослинного походження	14,20	16,21	20,91	22,26	21,3	20,9	24,9
III. Жири та олії тваринного або рослинного походження	5,61	7,09	8,65	10,90	10,6	9,5	8,6
IV. Готові харчові продукти	5,62	5,74	6,47	6,74	6,5	6,4	7,0
V. Мінеральні продукти	11,54	11,32	8,13	7,50	9,1	9,2	8,4
VI. Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості	6,43	5,67	5,59	4,28	3,8	4,0	3,2
VII. Полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них	1,26	1,09	1,08	1,13	0,4	0,3	1,1
VIII. Шкури необроблені, шкіра вичищена	0,24	0,29	0,30	0,34	1,2	3,2	0,3
IX. Деревина і вироби з деревини	1,84	2,34	2,90	3,11	1,8	1,2	2,8
X. Маса з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів	2,00	1,83	1,62	1,48	1,2	1,8	0,8
XI. Текстильні матеріали та текстильні вироби	1,30	1,46	1,66	1,86	1,8	1,8	1,7
XII. Взуття, головні убори, парасольки	0,32	0,38	0,40	0,45	0,4	0,4	0,3
XIII. Вироби з каменю, гіпсу, цементу	0,93	0,89	0,87	0,82	0,8	0,8	0,7
XIV. 71 Перли природні або культивовані, дорогоцінне або напівдорогоцінне каміння	0,2	0,3	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5	6	7	8
XV Недорогоцінні метали та вироби з них	28,13	28,5	24,84	22,93	23,4	24,6	26,7
XVI. Машина, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання	10,96	10,50	10,24	10,00	9,9	9,8	7,7
XVII. Засоби наземного транспортні, літальні апарати, плавучі засоби	5,26	2,73	1,78	1,53	1,4	1,4	1,0
XX. Різні промислові товари	1,06	1,37	1,38	1,48	1,7	1,7	1,5
XXI. 97 Твори мистецтва	0	0	0	0	0,0	0,0	0

**Розроблено автором на основі [2]*

Упродовж 2013-2019 років у структурі українського товарного експорту відбулося поступове зростання часток продукції харчової промисловості (на 2,99 відсоткових пунктів, зокрема продуктів рослинного походження (на 10,7 в.п.), жирів та олії тваринного або рослинного походження (на 1,38 в.п.), готових харчових продуктів (на 1,12 в.п.). Водночас зменшились частки продукції металургійної промисловості – недорогоцінних металів та виробів із них (на 1,43 в.п.), добувної промисловості – мінеральних продуктів (на 3,14 в.п.) і хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості (на 3,23 в.п.). Ключовими експортними позиціями на основі давальницької сировини є продукти рослинного походження, жири та олії тваринного або рослинного походження, недорогоцінних металів та виробів із них, продукція легкої промисловості. В Україні до названих позицій долучаються також товари групи «Маса з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів».

Здійснивши оцінку експертних операцій з переробки давальницької сировини, було встановлено наступні перспективи розвитку, а саме:

- включення національних товаровиробників у світові ланцюги формування доданої вартості;

- скорочення потоків трудових мігрантів з України.

Однак, збільшення таких операцій може призвести до негативних факторів таких як:

- перетворення України на «полігон» дешевої робочої сили для іноземних виробництв із високою часткою доданої вартості;

- поглиблення імпортозалежності від давальницької сировини;

- остаточна втрата потенціалу експортера високотехнологічної продукції.

Висновки. Дослідивши наявність підприємств, що працюють на давальницькій сировині, можна зробити висновок, що їх діяльність є доцільною лише у коротко- і середньостроковому періодах. Саме тому в подальшому ці підприємства мають бути трансформовані у напрямку їх інтеграції в українську економіку. Відтак основними пріоритетом повинно стати розширення ланцюгів доданої вартості, створеної в Україні, шляхом доповнення їх новими ланками. Це можуть бути спільні підприємства, однак коефіцієнт локалізації внутрішнього (українського) потенціалу у них має становити не менше 50%.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991. Електронна база «Законодавство». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
2. Товарна структура зовнішньої торгівлі України. URL: http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/zd/tsztt/tsztt_u/tsztt0119_u.htm.
3. Корягін М. В. Особливості обліку операцій з переробки давальницької сировини, ввезеної нерезидентом на митну територію України. // Ефективна економіка № (6). – 2018. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6381>.

ДО ПРОБЛЕМИ ВІДОБРАЖЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЗА ЇХ СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ У БАЛАНСІ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Близнюк Л. М., магістр, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Основні засоби – матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва/діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) [2]. Найчастіше саме вони займають найбільшу питому вагу в балансі підприємства та мають найбільшу вартість.

Більшість підприємств України на сьогодні відображають основні засоби у балансі за балансовою (залишковою) вартістю. Але дуже часто балансова вартість об'єктів основних засобів, що використовуються на підприємствах, не відповідає їх ринковій вартості. Внаслідок цього має місце викривлення даних балансу підприємства та неможливість достовірної оцінки активів підприємства користувачами фінансової звітності.

Проблеми обліку основних засобів дослідженні в працях провідних науковців: Ф. Бутинця, С. Голова, Н. Ткаченко, Т. Маренича, В. Плаксієнка, В. Сопка, Ю. Грибовської та інших. Але практикуючі бухгалтери досі стикаються з труднощами обліку основних засобів за справедливою вартістю.

Мета дослідження полягає у розгляданні проблеми переоцінки основних засобів на сучасних підприємствах України з метою приведення їх вартості до справедливої.

Закон про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні передбачає, що інформація у фінансовій звітності повинна бути правдивою, повною і неупередженою. Достовірна оцінка балансових активів є одним з найважливіших чинників, які забезпечують успішне досягнення мети бухгалтерського обліку. Ця мета досягається встановленням справедливої вартості активів.

Справедлива вартість активу – це сума, за якою його можна продати при звичайних умовах на певну дату [5]. В умовах сьогоднішнього дня на більшості